

Schriftlicht

Een schat van een kind

A.C. Breen

Kinderen zijn een geschenk van de HEER, de vrucht van de schoot is een beloning van God.

Psalm 127:3

U heeft het natuurlijk al direct door, de titel van dit Schriftlicht heeft twee betekenissen: het kind is een schat + het kind heeft een schat. En daar gaat dit artikel dan ook over. We laten het licht van Psalm 127:3 schijnen op het kind als een schat en op de kinderschat. Dat betekent dat we ons eerst gaan richten op het kind als gave van God en dan op het onderwijs als opgave voor ons.

De aanleiding voor deze bijdrage is de dreigende sluiting van de enige gereformeerde school voor voortgezet onderwijs in Noord-Holland. *Guido de Brès sluit 'Bloemendaal'*, was de alarmerende kop in het *Nederlands Dagblad* van 17 mei jl. Een dag later vertelde de teleurgestelde centraal directeur G. Oosterhuis, dat de sluiting niet nodig was geweest als ouders trouw waren gebleven aan het gereformeerd onderwijs. Dit Schriftlicht wil helder maken waarom en hoe ouders trouw moeten zijn. Het eerste deel over het kind als een schat belicht waarom trouw moet blijven. Het tweede deel gaat over de kinderschat en hoe trouw moet blijken.

1. Gave van God

Hoe kostbaarder iets is, hoe voorzichtiger je ermee omgaat. En wat is kostbaarder dan een geschenk van God? Het Hebreeuwse woord dat in Psalm 127:3 (NBV) is vertaald met 'geschenk', komt van het werkwoord *beërven*. God geeft ouders kinderen als een erfdeel. Het bijzondere van een *erfdeel* is dat de erfgenaam het ontvangt zonder het te hebben verdiend. Zo is het ook met de vrucht van de moederschoot. Ouders ontvangen deze beloning als een geschenk zonder haar te hebben verdiend. Niet wij hebben onze kinderen verdiend, maar Christus heeft hen verdiend. Hij heeft ze gekocht met zijn kostbare bloed (HC zd. 1). Over *kostbaar bezit* gesproken.¹

Verbondskinderen zijn niet van hun ouders, ook niet van henzelf, maar van Christus. Godsgeschenken blijven Gods eigendom in Christus. Kinderen als erfenis blijven dus als het ware in Gods familie. Het zijn *zijn* kinderen. Gods verbondsvolk is zijn kostbaar bezit (Ex. 19:15). Mijn Engelse Bijbel vertaalt het Hebreeuwse woord voor *kostbaar bezit* met 'treasure' oftewel *schat* (vgl. Ps. 135:4). En omdat de kinderen evengoed als de volwassenen bij Gods verbond horen (zd. 27), zijn ook zij juweeltjes voor God, ja schatten van kinderen. In Psalm 110:3 lezen we hoe de jeugd van Christus is: 'Uit de schoot van de dageraad komt tot u de dauw van uw jeugd.' Fris en verfrissend behoren jongeren toe aan Christus, die hen heeft gezegend en gezegd: 'Laat de kinderen bij Mij komen, houd ze niet tegen, want het koninkrijk van God behoort toe aan wie is zoals zij' (Mar. 10:14-16).

Vanwege *de Zoon* van de mens mogen mensen in Hem weer zonen zijn. Het Hebreeuwse woord voor *zonen* in Psalm 127:3-4 is een aanduiding voor *kinderen*. Het is hetzelfde woord als in Genesis 3:16: 'met smart zul je kinderen baren.'

Kinderen zijn een geschenk van de HEER (vers 3). Als pijlen in de hand van een schutter, zo zijn de kinderen der jeugd (vers 4). En gefeliciteerd is de man die zijn huis vol van zulke kinderen heeft (vers 5). Het valt moeilijk uit te maken of de *kinderen der jeugd* van vers 3 gewoon 'jongeren' zijn, of de kinderen die verwekt zijn toen hun vaders nog jong waren. Het punt is dat verbondskinderen, door God aan ouders geschonken, ouders tot een zegen mogen zijn. Als pijlen zullen ze de (kerk)stad meebewaken. En in de poort zullen ze aan het huis(gezin) meebouwen.

Zoals gezegd, het woord dat Psalm 127:3 gebruikt voor *geschenk*, houdt verband met het werkwoord *beërven*. Kinderen zijn een geschenk, een erfstuk, van de HEER. Evenals Salomo in deze psalm verbindt ook Paulus in Romeinen 8 het kind-van-God-zijn aan de erfenis. 'De Geest zelf verzekert onze geest dat wij Gods kinderen zijn. En nu we zijn kinderen zijn, zijn we ook zijn erfgenamen, erfgenamen van God. Samen met Christus zijn wij erfgenamen' (8:16,17). Niet van nature, maar door adoptie (Gal. 4:4-7; Ef. 1:5). Ouders en hun kinderen samen door Christus geadopteerd en samen erfgenamen van God.

Als een kind een Godsgeschenk is, dan is het toch wel gek om te spreken van het *nemen* van een kind. Het is net als met het bouwen van huizen en het bewaken ervan. Het is óf Gods werk in en door ons, óf het is vergeefs. Als de HEER het huisgezin niet bouwt en bewaart, dan kunnen ouders nemen wat ze willen, maar het zal vergeefs blijken. Het lijkt zo natuurlijk: mensen verwekken en baren mensen. En als je niet meer weet dan zoiets als een al zo vaak neergehaalde evolutietheorie, dan is het ook wel te begrijpen dat zovelen opgesloten zitten in een horizontalistisch wereldje van groeien, bloeien, blinken en verzinken. 'Zal ik in deze wereld een kind nemen?' wordt dan een serieuze vraag.

Maar wie niet bang is te worden uitgelachen als hij niet het lot maar God boven zijn werkelijkheid ziet en dus het hoofd in lof verheft tot zijn Schepper en Vader, die gaat geen kind nemen, maar mag in dankbaarheid een kind ontvangen, een geschenk van God. Het huwelijksformulier zegt het zo: 'Ook nu worden echtgenoten geroepen tot het ouderschap, wanneer de Here de mogelijkheden daarvoor geeft. Als zij kinderen van God krijgen, ontvangen ze een kostbaar geschenk (Psalm 127:3). Zij zullen als vader en moeder het beeld van God vertonen in de zorg en liefde voor hun kinderen.'

2. Opgave voor ons

Beeld Gods

Het beeld van God vertonen is alleen mogelijk vanwege Jezus Christus. De mens was geschapen naar Gods beeld om met zorg en liefde de aarde te bevolken en te beheren (Gen. 1:28). Maar toen Gods beeld gelijk aan God wilde zijn in plaats van zijn gelijkenis te zijn, moest het de aarde al zwoegende beheren en kinderen met pijn voortbrengen. Maar al direct in Genesis 3 werd het volmaakte Beeld Gods beloofd. In en door Christus, die ons heeft verlost van de vloek van de zonde, mogen we weer Gods beeld vertonen. In en door Hem mogen vader en moeder het beeld van God vertonen in de zorg en liefde voor hun kinderen.

De gevolgen van de zondeval klinken nog wel door in Psalm 127. Voorafgaande aan het vers dat kinderen een geschenk noemt, lezen we: 'Vergeefs is het dat je vroeg opstaat, je laat te ruste legt, je aftobt voor wat brood.' In het laatste zinsdeel resoneren de woorden van Genesis 3:16-19: 'zwoegen zul je als je baart' en 'zwoegen zul je om van de akker te eten; zweten zul je voor je brood'. Maar het zijn niet de smartelijke woorden die in Psalm 127 de boventoon voeren. Met smart worden kinderen gebaard. Dat wel. Maar ouders mogen hun kinderen

ontvangen als een geschenk uit Gods hand. Ook dat geschenk is Gods beeld waar ouders heel zuinig op zijn.

‘Uw koninkrijk kome’

‘Als de HEER het huis niet bouwt, vergeefs zwoegen de bouwers’ (Ps. 127:1, NBV). Het woord dat Salomo voor *huis* gebruikt, is hetzelfde woord dat Jozua voor *familie* (NBV) gebruikt: ‘In ieder geval zullen ik en mijn familie de HEER dienen’ (Joz. 24:15). Het is de HEER God die bouwt aan het huis, de families, de kerk van Jezus Christus. En Hij, de Bouwer is ook de Wachter, zegt Psalm 127. ‘De HEER is je Wachter, de HEER is de schaduw aan je rechterhand,’ zegt ook Psalm 121:5. Zonder de Bouwer en Bewaker kunnen we niets doen. ‘Zonder mij kun je niets doen,’ zegt Jezus in Johannes 15:5. Het is de Koning der kerk die zijn kerk bouwt en bewaart.

Zo belijden we het in Zondag 48. Als we bidden ‘Uw koninkrijk kome’, dan vragen we aan God: ‘Wilt u uw kerk bouwen en bewaren?’ Want als de HEER het huis niet bouwt of de stad niet bewaart, dan heeft ons kinderen ontvangen geen zin. En ook, als wij Gods ontvangen kinderen niet onderwijs geven dat hen wil houden bij de bouwende en bewarende God, dan wordt het bidden van ‘Uw koninkrijk kome’ wel erg lastig. Het wordt moeilijk bidden: ‘Verijdel ook alle boze plannen die tegen uw heilig Woord bedacht worden’, als we onze kinderen in handen geven van hen die juist, bewust of niet, uitvoerders zijn van die plannen. Hoe kunnen kinderen pijlen zijn als we hen laten onderwijzen door hen die andere pijlen op hun boog hebben? In de poort, zeg maar de plaats van handel en recht, moeten ze juist als geestelijke pijlen (vgl. Ef. 6) de aanvallers overwinnen door hen ervan te overtuigen dat er in Gods koninkrijk slechts toekomst is als je om Hem als Bouwer en Bewaarder geeft, en zelf al bouwend en bewarend voor Hem leeft.

Alleen goed onderwijs is goed genoeg voor Godsgeschenken. En met *goed* onderwijs bedoelen we wat we belijden in Zondag 33: onderwijs dat alleen uit waar geloof, naar de wet van God en tot zijn eer gegeven wordt. Goed onderwijs zal dus, juist omdat het tot Gods eer is, de beste kwaliteit moeten leveren. Een van de kenmerken van een gereformeerde identiteit is het streven naar onderwijskundige kwaliteit in een verantwoord pedagogisch klimaat. Dit goede onderwijs mogen we ons niet laten ontnemen. Het is dit goede onderwijs dat ouders hun kinderen willen laten volgen. Wie zuinig is op geschenken van God, is ook zuinig op gereformeerd onderwijs, dat we eveneens als een geschenk van God hebben ontvangen.

Doopbelofte

Het is goed te begrijpen dat ouders bij de doop van hun kind beloven dat ze hun Godsgeschenk, omdat het in Christus Gods verbondskind is, onderwijs zullen laten volgen naar de leer van Gods Woord. En het is niet voor niets dat onze gereformeerde kerkorde deze doopbelofte verbindt aan het onderwijs: ‘De kerkeraden zullen erop toezien dat de ouders, zoveel zij kunnen, hun kinderen onderwijs laten volgen dat in overeenstemming is met de leer van de kerk, zoals zij dit bij de doop beloofd hebben’ (art. 57).

In de jaren zeventig werd het kerkordeartikel over het onderwijs geplaatst onder het kopje ‘doopbelofte en onderwijs’. Gesteld werd dat onderwijs thuis en het sturen van kinderen naar de kerkelijke catechisatie belangrijk is, en dat de kerkeraden erop zullen toezien. Maar in artikel 57 is zeker ook concentratie van de aandacht op een bewuste schoolkeuze. Wat is de stichting van gereformeerde scholen ontvangen als een geschenk van onze goede God. Heerlijk dat heel de kerkgemeenschap rondom de doopvont en rondom de gereformeerde school staat. Ze draagt medeverantwoordelijkheid voor het onderwijs aan de kinderen van

Gods verbond. Laten ouders niet vergeten dat ze beloofd hebben hun kind te onderwijzen en te laten onderwijzen (in de kerk en op school) in de leer van Gods Woord.

Oproep

Omdat een kind de schat van zijn ouders is, ja een geschenk van God, zegt Psalm 127, zullen ouders gáán voor de schat van hun kind en dat is kostbaar onderwijs naar de leer van de kerk van Jezus Christus die ouders en kinderen kocht met zijn kostbare bloed. Schatten van kinderen hebben schatten van ouders nodig. Kostbare kinderen verdienen kostbaar onderwijs. Met minder nemen we geen genoegen.

Onze ouders en grootouders hebben heel veel geofferd voor gereformeerd onderwijs. Zij wisten dat al hun geld en inspanning geen zin had als God zijn zegen niet zou geven. God heeft ons rijk gezegend met het geschenk van scholen die zijn kinderen wegwijs maken in zijn Woord en werk. Het is Gods Woord dat de basis vormt voor het bijzondere onderwijs aan bijzondere kinderen. Als het niet de HEER is die bouwt aan ons onderwijs, dan is al het onderwijs vergeefs. De HEER zegende ons rijk met vele gereformeerde scholen. Aan de basis van Gods Woord mankeert niets. Maar het is wel de taak van de ouders om op die fundering verder te bouwen.

Bidden en werken. Opdat we het geschenk van het gereformeerde onderwijs niet kwijtraken.

Noot:

- ^{1.} Zie H. van Leeuwen, *Een kostbaar bezit - over de waarde en het belang van meer dan 50 jaar gereformeerd onderwijs*, Woord en Wereld 1999 (nr. 45).